

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת במדבר תשפ"ב | גליון תתק"א (שנה י"ט)

מדוע ניתנה התורה דווקא במקום מדבר ולא במקום ישוב?

בפרשתן וידבר ה' אל משה במדבר סיני.

איתא במדרש בפרשתן למה במדבר סיני מכאן שנו חכמים בג' דברים ניתנה התורה, באש, ובמים, ובמדבר, באש מנין שמות י"ט והר סיני עשן כולו וגו' ובמים מנין שנאמר שופטים ה' גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים, ובמדבר מנין וידבר ה' אל משה במדבר סיני, ולמה ניתנה בג' דברים הללו אלא מה אלו חנים לכל באי העולם כך דברי תורה חנם הם שנאמר ישעיה נ"ה הוי כל צמא לכו למים, דבר אחר וידבר ה' אל משה במדבר סיני אלא כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה, לכך נאמר במדבר סיני, ובפרי צדיק בפרשתן להרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין הקשה על המדרש הנ"ל ענין אש ומים שניתנה תורה בהם אין להם שום שייכות לפרשה זו, ואפילו במדבר משום שהזכר כאן במדבר סיני, מכל מקום טפי הוה ליה להמדרש לקבוע דרשתם בפרשת יתרו בשעת מתן תורה שהזכר גם כן מדבר, ביום הזה באו מדבר סיני שמות י"ט א' ע"ש מה שתיירץ.

ובמדרש רבה במקום אחר חוקת פרשה י"ט כתב עוד ג' טעמים מדוע ניתנה תורה דווקא במדבר:

אחד { למה ניתנה במדבר שאלו נתנה להם בארץ היה השבט שנתנה בתחומו ואומר אני קודם בה לכך ניתנה במדבר שיהיו הכל שוין בה.

השני { ניתנה במדבר כשם שמדבר לא נזרע ולא נעבד כך המקבל עול תורה פורקין ממנו עול דרך ארץ כשם שמדבר אין מעלה ארנון כך בני תורה בני חורין בעולם הזה.

השלישי { דבר אחר במדבר מי מקיים את התורה מי שמשים עצמו כמדבר ומפליג עצמו מן הכל.

ואיכא עוד כמה טעמים נפלאים למה ניתנה התורה דווקא במדבר ולא במקום ישוב:

א. למה ניתנה במדבר על ההר, לפי שלשם טהור בלי דריסת הרגל, לכך נקרא "חורב" מים הם סביב אצל ההר כדי שלא ידרון בה כף רגל, כך כתב בפירושי סידור התפילה לרוקח [עמוד תקנ"ב].

ב. לכן ניתנה התורה במדבר לומר שמן התורה בא ישוב וסדר לכל הבריאה, כך כתב בשפת אמת בפרשתן.

ג. מה שניתן התורה במדבר דוקא היה כדי להמשיך אור התורה אף למקום תהו, כי התורה הוא חיות הכל כמ"ש ז"ל שקודם התורה היה ב' אלפים תוהו, והקב"ה מאיר ע"י התורה לכל מקומות האפלים, כך כתב השפת אמת פרשת במדבר תרל"ג.

ד. לרמז על מה דאיתא במשנה אבות פרק ו' דאחד מקניני התורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה, דהוא דרך התורה שבו באה לעולם הזה, כי ניתנה במדבר במקום שאין לחם ואין מים, ולפיכך גם אתה צריך להתנהג על פי דרכה אף כי עשיר אתה, כך כתב בהון עשיר מסכת אבות פרק ו'.

וכן כתב המהר"ל בספר התפארת פרק כ"ו, מובא בשם משמואל פרשת בשלה שהתורה ראויה לתת במדבר, כי המדבר אין שם הדברים הטבעיים החומריים.

ובשם משמואל בפרשתן כתב להסביר כוונת המדרש במדבר היינו שלא יהיה מצורף להבלי עולם, ותהיה תכלית כוונתו בעסקו בעסקי עולם למען יגיע על ידם לתכלית נרצה, וכמו העובר במדבר שהכוונה להגיע אל הישוב, והמדבר הוא רק אמצעי לעבור בו אל מקום הנרצה אצלו.

ה. ע"פ מה דאיתא בדרשות חתם סופר ח"ב ע"מ שי"ד טור ב' להסביר הא דאיתא בחז"ל סנהדרין מ"ט ע"מ א' מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל, והקשה למה נקט דוקא הפקר כמדבר ולא הפקר כעפרא דארעא, ותיירץ דבמדבר אי אפשר לו לאדם ללכת יחידי מפני סכנת נפשות, רק שיירא של אנשים הולכים ביחד, לכן יואב לא רק שהפקיר את ביתו ללימוד תורה, אלא גם ריבה פעלים לתורה וקיבץ רבנים ותלמידים ביחד, והיה ביתו בית ועד לחכמים, וזהו הפקר כמדבר, שמתוועדים שם אנשים, לפי הנ"ל אתי שפיר מדוע ניתנה תורה דווקא במדבר, מעדני אשר.

ו. ע"פ מה שכתוב בפסוק מלאכי ג' כ"ב "זכרו תורת משה עבדי אשר צייתו אותו בחורב" דלכן ציין המקום בחורב כי נתן ה' התורה בחורב במדבר ארץ לא זרועה ואין מקום ישוב, להורות כי בכל מקום אשר יבואו שם צריכים לקיים התורה, ואלו ניתנה בארץ היה אפשר לחשוב כי אינה רק בארץ ההיא לפי המקום ובהשתנות המקום נשתנו מצות התורה, אבל להיות כי ניתנה בחורב אי אפשר לומר כן ולכן מציין המקום שנתנה שם, כך כתב בשו"ת כתב סופר אורח חיים סימן כ'.

ובענין מה דמבואר בחז"ל שצריך להפקיר עצמו על דברי תורה איכא כמה פרושים:

א { מלמד תורה בחנם לכל, רש"י המפרש נדרים נ"ה ע"מ א'.

ב { הכוונה שינהג בענווה כי תורה לא מתקיים במי שמגיס עצמו, כך משמע בגמ' שם בנדרים.

ג { שהפקירו השי"ת שיהיה כפי הכרעת חכמים שבדור, כך כתב הישמח משה בפרשתן ע"מ מ'.

ד { על פי דברי הר"ן נדרים ל' ע"א שכיון שהאשה מסכימה לקידושי האיש, בזה היא מבטלת דעתה ורצונה ומשוי נפשה אצל הבעל כדבר של הפקר והבעל זוכה בה ומכניסה לרשותו, כן הדבר בקבלת התורה, צריך האדם להסיר מעצמו ולסלק מרשותו כל מיני פניות וכוונות זרות ולבטל את יישותו לגמרי, הפקר כמדבר, רק אז הוא יכול להתקרב אל התורה הקדושה שתהיה לו "מתנה", שהתורה תקדש אותו וישגי פנימיותה באמת לאמיתיה, כך כתב הישמח ישראל בפרשת במדבר.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
נעים זמירות ישראל
הרב משה שמואל בריסק שליט"א
בארא פארק
לעילוי נשמת אביו
הרב יהודה בן הרה"ג משה שמואל ז"ל
אב"ד לונקא
נלב"ע כ"ח אייר ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב מרדכי איזראעל שליט"א
בארא פארק
לעילוי נשמת אמו
מרת גיטל בת הרב מרדכי ע"ה איזראעל
נפטרה בש"ט כ"ח אייר תשנ"א
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג רבי בערל קרניאול שליט"א
ר"מ ביישיבת בעלזא טלסטון
לעילוי נשמת אביו
הרב יצחק בן הרה"ג דוב בערל ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

האם כדי לזכות לתורה תלוי ביחוס א"כ מדוע אמר הקב"ה לאומות העולם

שאם ירצו לקבל את התורה שיביאו יחוס?

איתא במדרש בפרשתן ילקוט שמעוני ריש רמז תרפ"ד בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו בהם אומות העולם, אמרו מה ראו אלו להתקרב יותר מכל האומות, סתם הקדוש ברוך הוא את פיהם ואמר להם הביאו לי את ספר יוחסין שלכם, שנאמר הבו לה' משפחות עמים, כשם שבני ישראל מביאים שנאמר בפרשתן ויתלדו על משפחותם.

יש להקשות: מה שענה להם הקב"ה שלכן הם נתקרבו יותר בגלל שהם הביאו ספר יוחסין, וכי מה קשור יחוס לתורה, הרי כל אחד יכול לקבל את התורה.

עוד קשה: מדוע היה להם טענות, הרי מבואר בגמ' ע"ז ב' ע"מ ב' שבשעת מתן תורה חזר הקב"ה על כל אומות העולם והם לא רצו לקבל את התורה, ומה יש להם עכשיו טענות, כך מקשה בהפלאה כתובות ז' ע"מ ב', ובספרו פנים יפות בחקתי, ובישמח משה פרשת במדבר, וכן החיד"א בספרו שמחת הרגל על ההגדה בפיסקא חכם מה אומר, וכן בספר שמע שלמה במדבר.

איכא כמה תרוצים:

א. ע"פ מה דאיתא בגמרא ע"ז ב' ע"מ ב' דאימרו אומות העולם כלום כפית עלינו הר כגיגית וכו' וישיב להם הקב"ה, הראשונות ישמעיינו שבע מצות שקבלתם היכן הם, והיינו בשעה שנתן הקב"ה תורה לישראל שמעו האומות שהיה בכפייה, אמרו מה ראה להתקרב להם יותר מן הכל להכריחם על כך, מה שלא עשה כן לכל עם ולשון, והתשובה הביאו ספר יוחסין שלכם, היינו שאתם ממזרים פסולים ואין לכם יוחסין לפי שאתם מגלי עריות, וא"כ שבע מצות שקבלתם לא קיימתם, והיינו הראשונות ישמעיינו, כך תירץ בספר שמע שלמה בפרשת במדבר, וכן בספר תוצאות חיים.

אבל בישמח משה בפרשת במדבר הקשה על תרוץ זה: דאמאי נקט דווקא גילוי עריות היא ליה למינקט עבודה זרה ושאר עבירות, ועוד קשה דלמה לו לומר הביאו ספר היוחסין, היה לו לומר מגלי עריות אתם.

ב. דהנה לכאורה קשה על אמרם שבת פ"ח ע"מ א' שכפה עליהם הר כגיגית, הרי קימ"ל אונסא כמאן דלא עביד, אך ידוע דבקרנן כתיב יקריב אותו לרצונו, ודרשו חז"ל ערכין כ"א יקריב אותו, יכול בעל כרחך הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני, וידוע מה שכתב הרמב"ם סוף פרק ב' מגרושין על זה בטעם הדבר דמאחר שמשירין המונע עושה הטבע את שלו, הכי נמי טבע הישראל לשמוע למצות קונו, אילולי המונע הוא השאור שבעיסה, ולפי זה לא קשה כלל קושיית אומות העולם, דדווקא בישראל מהני הכפייה לאשר כי הם זרע קודש מחצבתם, ועיקרן ושרשן טוב, ואזי בהסיר המונע שדי נופן בתר עיקרן, אבל בעובדי כוכבים לא מהני הכפייה דאונס שלהם לא היא כרצון, וזה שאמר הביאו לי ספר היוחסין שלכם ואז נראה אם האונס שלכם היה נעשה כרצון מחמש השורש, כך תירץ בישמח משה פרשת במדבר.

וכן כתב החתם סופר דרשות חלק ב' ע"מ רצ"א, ד"ה שאו את ראש והסביר כן יען שאבותינו אברהם יצחק ויעקב והם קיימו כל התורה עד שלא ניתנה מרצונם החפשית, ומבני בנייהם אנחנו והבן נתחנך מאביו, על כן מועיל כפיית ההר, אמנם כל זה בישראל שאנחנו בני אבות, משא"כ באומות העולם על כן אמר הביאו ספר יחוס שלכם.

ג. בספרים אחרים ראיתי דמעמד הר סיני דכתיב ויתיצבו בתחתית ההר מלמד שכפה עליהם ההר כגיגית הוא ממש ענין יחוד החופה, ובזה שייך לשון חופה וקדושין שכתבו המפרשים היינו במקום שהקידושין נעשים תחת החופה, וכן היה במעמד הר סיני שקבלו התורה בעמדם תחת הר סיני, ובזה אמרתי לפרש

המדרש בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהם מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהם הקדוש ברוך הוא אמר להם הביאו ספר יוחסין שנאמר הבו לה' משפחות עמים כשם שבני מביאין, לכך מנאן בריש הספר הזה אחר שאמר אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני ואח"כ וידבר ה' במדבר סיני שאו את ראש וכו', נראה להבין מה ענין הר סיני לכאן משום שאמרו חז"ל בפסוק זרח משעיר למו הופיע מהר פארן, שהחזיר הקדוש ברוך הוא התורה על כל אומה, א"כ קשה דאין זה קירוב יותר לישראל, אלא כיון שמעמד הר סיני שכפה עליהם ההר ה' ענין חופה ביחוד גמור, וזהו שטענו האומות כדאיתא בגמ' ע"ז ב' שיאמרו האומות לעתיד כלום כפית עלינו ההר כגיגית, וזהו שאמרו ג"כ במעמד הר סיני דוקא מה ראו אומה זו להתקרב יותר שאין קירוב יותר מיחוד החופה משא"כ בהם, והשיב להם הקדוש ברוך הוא הביאו ספר יוחסין רצה לומר דקי"ל דאין חופה לפסולות וכיון שאתם פסולים אין שייך בכם חופה. ובזה מובן הפסוק אף חובב עמים וכו' דקאי על מתן תורה דכתיב לעיל מיניה וזרח משעיר למו וגו', ועל זה אמר אף חובב עמים רצה לומר אף שחיבב את העמים שהחזיר עליהם את התורה מ"מ כל קדושיו בידך רצה לומר שהקידושין שלהם נעשים על ידך בשעה שהם תוכו לרגליך שהוא ענין מעמד תחת הר סיני כפירש"י, כך תירץ בהפלאה כתובות ז' עמוד ב'.

ד. אפשר לפרש במאי דקימ"ל דכהן אסור בשבויה. וקימ"ל דאפילו אמה מעיד עליה, וזה שאמרו מה ראו אלו להתקרב לקבל התורה ונעשו כאשה ובעלה הלא ה' כביכול הוא כהן ואפילו משל לא יצדק דכהן לא ישא השבויה. וא"ל הביאו לי ספר יוחסין שלכם אתם שאינכם שבוים ועלה על דעתכם שאתם ראויים לקבל תורה הביאו יוחסין ונמצאו בני זנונים והם אסורים לכהן לא כן ישראל שמתחסיים ושם י"ה מעיד עליהם והוא כדין אמה מעיד עליה, כך כתב החיד"א בפרשת במדבר.

ה. כי הנה הקדוש ברוך הוא אמר אנכי ה' אלהיך וגו' בלשון יחיד לפי שהיו כל ישראל באחדות כמ"ש [שמות י"ט ב' ורש"י] ויחן שם ישראל כולם בלב אחד, וכתבו ז"ל כי לא היה באפשרי לקבל את התורה אם לא היו באחדות בשלום ובאהבה, ולכן ניתנה התורה בחדש סיון שמזלו תאומים סימן דבקות ואהבה, וכן ניתנה בהר סיני הנמוך ללמד מדת ענוה המביאה שלום. ולפי המדרש [ילקוט פ' יתרו רמז רפ"ז] שהבאתי בפ' יתרו [ד"ה ויחן] לכן ניתנה התורה במדבר ולא בארץ ישראל מפני השלום, שלא יהיו השבטים מתגרות זו בזו, זה אומר בחלקי תינתן התורה וזה אומר בחלקי וכו', וכתבו הטעם שצריכין לקיום התורה דוקא שלום ואחדות, כי לאדם א' אי אפשר שיקיים כל התורה בכל מצוותיה רק בצירוף כל ישראל חברים, ובספר כלי יקר שמות שם ראיתי הטעם כי מתוך פירוד הלבבות זה אוסר זה מתיר, ונראה לפע"ד להסביר הדבר, כי בודאי נמצאו הרבה מחלוקות בדיני התורה, ואמנם איתא בגמ' יבמות י"ד ע"ב אף על פי שנחלקו ב"ש וב"ה מ"מ לא נמנעו מלישא נשים זה מזה, וכן בטומאות וטהרות, לפי שהיה חיבה וריעות ביניהם, והיו מודיעים זה לזה לקיים מה שנאמר האמת והשלום אהבו, אבל אם לא היה ח"ו שלום ביניהם ולא היו מאמינים זה לזה, ודאי שהיתה ח"ו התורה נעשית כאלף תורות והיה כל אחד בונה במה לעצמו, והנה איתא בגמ' קידושין ע"א ע"ב משפחות שמתגרות זו בזו זהו סימן פסול, ולפי"ז מובן הא דתליא הדבר ביחוס, כי משפחות פסולות מתגרות זו בזו ואי אפשר להם לקיים את התורה אשר כל נתיבותיה שלום, ויובן בזה גם סיום המדרש דלכך תלה הכתוב את הדבר במדבר סיני, דלפי שניתנה התורה במדבר סיני להורות על השלום, בא להורות כי לישראל נאווה שהם מיוחסים, כך תירץ בספר אפריון בפרשתן, ע"ש מה שהאריך לתרץ קושיא השניה.

מי שנולד עם שני ראשים האם נחשב לשניים?

בפרשתן א' ב' שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגולגלותם.

הנה בשו"ת **חתם סופר** יו"ד סימן רצ"ד מביא מספר קול יהודה בשם הגאון מו' שמואל קראקוואר שלכן בפרשת במדבר במנין בני ישראל כתיב "לגולגלותם", אבל בשבט לוי לא כתיב "לגולגלותם", לפי שאם היה כתוב בשבט לוי לגולגלותם, הייתי אומר שאם יש בן לוי א' עם שני ראשים, הרי הוא נמנה בשנים, אבל בשאר שבטי ישראל לא סלקא דעתך הכי, שהרי הם נמנו מבן עשרים שנה ומעליה, וטרפה אינה חיה "ב חודש, ורק בבן לוי שנמנו מבני חודש, יכול להיות הו"א כך.

אבל החתם סופר דוחה תירוץ זה: לפי מה שכתב בשו"ת הרשב"א ח"א סימן צ"ח דטרפה דותרת שונה משאר טריפות, וותרת חיה, א"כ אזדא ליה פירושא דהרשב"א, דגם בשאר שבטים יהי' נק"מ במי שיש לו ב' ראשים אם נחשבו כשנים.

ועל כן כתב החתם סופר שאצל הקדוש ברוך הוא לא נמצא דבר לבטלה, ולכן אם נאמר לגולגלותם בשבטי ישראל, ע"כ שהיה אז במדבר אחד עם שני ראשים, משא"כ בשבט לוי שלא נאמר לגולגלותם לפי שלא היה בהם אף א' עם שני ראשים.

ובספר מרפסין איגרא בפרשתן הקשה: הרי בגמ' מנחות ל"ז ע"מ א' מבואר שתינוק בעל שני ראשים, חייב לתת לכהן בפדיונו עשרה סלעים, שכן התורה תלתה את סכום הפדיון בגולגולת, ותינוק זה, מכיון שיש לו שני ראשים נחשב הוא כשני תינוקות לענין פדיון הבן. מדוע, אם כן, לא נאמר במנין הלויים "לגולגלותם", הלא באמת מנין הגולגלות הוא הקבוע, ולא מניין הגופים, שכן אם היה נולד ביניהם תינוק בעל שתי גולגלות, הם היו צריכים למנות אותו פעמים.

וכתב שם ליישב: למרות שתינוק בעל שני ראשים חייב לתת לכהן בפדיונו עשרה סלעים, וכמובא בגמרא שסכום הפדיון תלוי בגולגלת, אך מכל מקום אין תינוק זה נחשב כשני תינוקות. תינוק אחד הוא, ולגבי פדיון הבן דוקא דינו כשנים.

ראיה לדבר: ממה שמובא בשיטה מקובצת מסכת מנחות ל"ז אות ח' משפט שהובא בפני שלמה המלך אדם בעל שני ראשים תבע שני חלקים בירושת אביו. שלמה בחכמתו הרתיח מים, וכסה אחד מהראשים, ושפך את המים על ראשו השני, ומחמת צער המים צעק בשני הראשים, ומזה הסיק שלמה שאדם אחד הוא.

ראיה נוספת: בגמרא שם הסתפקו במי שיש לו שני ראשים, באיזה מהם מניח תפילין, הרי שכל הנידון באיזה מהשנים יניח תפילין, אבל ודאי שלא יניח בשתייהן גם יחד. מבואר שאדם אחד הוא ולא שנים, שאם שני בני אדם באו לפנינו, אם כן כל אחד מהם חייב בתפילין בפני עצמו, מעתה, אדם אחד הוא זה, ועל כן נמנה כאחד ולא כשנים, ומטעם זה לא כתבה התורה "לגולגלותם" במנין הלויים כדי שלא יימנה פעמיים, אכן מה שמצאנו לגבי פדיון הבן שחייב כשנים, אין זה מחמת ששני תינוקות לפנינו, אלא תינוק אחד הוא, ולגבי פדיון הבן נידון כמו שנים, וכלשון רש"י שם ד"ה עשר סלעים "דחד בכור הוא, וחשיב כתרין", שהרי הכתוב תלה דינו בגולגולת.

האם הבכורים שהיו עושים את העבודה היו צריכים ללבוש בגדי כהונה?

יש לחקור האם הבכורים שעשו את העבודה קודם הכהנים האם גם היו להם חיוב ללבוש בגדי כהונה או דילמא דבגדי כהונה שייך רק לכהנים, משא"כ הבכורים עשו את עבודה בלא בגדי כהונה.

הנה בספר **ראשית בכורים** בכורות ט' ע"מ ב' ד"ה אמר עולא נסתפק בזה, וכתב דבכור ראוי לעבודה בלי בגדי כהונה, ולא מבעיא לתירוץ התוס' קדושין ל"ו ע"מ ב' על מה שהקשו מדוע צריך פסוק למעט שנים שעשו את העבודה דפסול עבודה תיפוק ליה דהויא מחוסרי בגדים, ותרצו דכיון דלא נצטוו בבגדי כהונה לא הויא מחוסרי בגדים, א"כ בודאי מיסתבר שהבכורים שלא נצטוו בבגדי כהונה אינם צריכים ללבוש בגדי כהונה, אלא אפילו למה שתרצו שם דמירי שלבשו הבגדים ומבואר דבגדי כהונה הם צורך עבודה ולא צורך כהונה, מ"מ זהו דווקא לאחר שנתקדש אהרן, אבל בשעה ששמשו הבכורים אז לא היו צריכים בגדי כהונה כלל.

ובהשמטות בסוף הספר הביא ראיה מדברי המדרש ד' ב' בפרשתן וז"ל קח את הלויים וגו' אמרו רבותינו למה צוה הקדוש ברוך הוא לפדות בכורי ישראל בלויים, שבתחלה היו הבכורות משמשין, עד שלא עמד שבט לוי כמה ששנו רבותינו עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות, ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות ועבודה בכהנים, ותדע לך שהיו הבכורות מקריבים עד שלא עמד שבט של לוי, טול מתחלת ברייתו של עולם אדם הראשון היה בכורו של עולם וכיון שקירב קרבנו שנאמר תהלים ס"ט ותיטב לה' משור פר מקרין מפרים לבש בגדי כהונה גדולה שנאמר בראשית ג' ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם בגדי שבת היו והיו הבכורות משתמשין בהם.

ודוחה הראיה: ע"פ מה דאיתא בילקוט שהיו מדובקים לעולם בגופם, א"כ אין ראיה, וכל שכן אם נאמר דהויא לבוש רוחני כדמשמע במדרש שם דאין ראיה.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן
משיב כהלכה שינון ודיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

א] חידה. היכן רמוז בפרשה שקדושת הלויים עומדת לעולם?

ב] חידה. איזה דבר בעניין לימוד תורה רמוז בפרשה?

ג] משא הלויים. יש לעיין מי נשא את הכיור (שלא נכתב בתורה בפירוש)?

ד] צ"ע. בפסוק אל תכריתו את שבט הקהתי, הרי לא היו שבט, ומדוע הוזכר כאן הלשון שבט?

ה] הבכורים הפסידו. פירש לן רש"י על פי חז"ל: "כי לי כל בכור - על ידי הבכורות זכיתי בהם ולקחתים תמורתם, לפי שהיתה העבודה בבכורות, וכשחטאו בעגל נפסלו, והלויים שלא עבדו עבודה זרה נבחרו תחתיהם". ולכאורה קשה - מדוע לא כתבה או רמזה לנו התורה מאומה בעניין זה, שנפסלו הבכורים מעבודתם על ידי חטא העגל, ומתוך כך הוזקקו לבוא לידי פדיון זה?

ו] שאלה - טלטול נר דולק. משפ' כהן עשתה בביתה בליל שבת 'שלום זכר' לכבוד הולדת נכד למשפחה. לאחר סעודת ליל שבת רצתה הגב' כהן להוריד את המפה שהייתה על השולחן בשעת הסעודה ולהחליפה במפה נקיה לכבוד האורחים שיגיעו ל'שלום זכר'. על המפה שעל השולחן עמדו שני פמוטים ובהן עדיין דלקו נרות שמן שהגב' כהן הדליקה לכבוד שבת. האם ישנה דרך שבה יוכל הרב כהן להוריד את הפמוטים עם הנרות הדולקים מהשולחן כדי לאפשר את עריכתו ל'שלום זכר'? (אין גויים באזור).

ז] כיסוי קערה, חידוד. בבית משפ' גרין היו מונחות על השולחן בליל שבת שתי קערות גדולות ובהן שני סוגי סלטים לסעודה. מאחר ובימי הקיץ מרחפים באוויר ברחשים וזבובונים לקחה הגב' גרין שתי צלחות גדולות וכיסתה את הקערות כדי למנוע חדירת חרקים לסלטים. אותו מקרה היה בבית משפ' באום. לגב' גרין אסור היה לכסות את הקערות ולגב' באום היה מותר. מדוע? אותן קערות, אותה כמות ואותו סוג סלטים בקערות, אותן צלחות לכיסוי, הצלחות כיסו את כל פי הקערות, כאשר הגב' גרין והגב' באום הניחו את הקערות על השולחן כוונתן הייתה לכסותן שם.

ח] שתיה לפני קריאת התורה. ר' נתן הוא בעל קורא בקהילת "חסד לאברהם". בשבת אחרי תפילת שחרית, הרגיש ר' נתן שגרונדו ניהר ואם לא ישתה כוס תה חם לפני הקריאה יהיה לו קשה מאד לקרוא בתורה את כל פרשת השבוע. האם מותר לו (בלי לעשות קידוש) לשותות כוס תה חם לפני קריאת התורה? מה הדין אם ר' נתן הרגיש חולשה אחרי תפילת שחרית, האם יהיה מותר לו (בלי לעשות קידוש) לאכול עוגה (בכמות של יותר מכביצה) ולשתות כוס קפה עם חלב וסוכר, לפני שיעלה לקרוא בתורה?

ט] מתן תורה. האם כולם אמרו נעשה ונשמע או שהיו כאלו שלא אמרו?

י] מגילת רות - חידה. היכן אנו רואים שבזכות מעשה קטן קבלו שכר עצום?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס בהגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים פרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלדן]. השולחים בכתב יד, בפקס, הקפידו על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכלה להגרלה. ויש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעוה"ל לספר שיצא לאור בעתיד ב"נ. - שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח סיון

